

НАЦРТ ЗАКОНА
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИЗБОРУ НАРОДНИХ
ПОСЛАНИКА

Члан 1.

У Закону о избору народних посланика („Службени гласник РС“, број 14/22), у члану 24. став 1. тачка 14) мења се и гласи:

„14) прописује програме обука и организује и спроводи обуке за рад у локалној изборној комисији и бирачком одбору;“.

Члан 2.

После члана 24. додају се назив члана и члан 24а који гласе:

„Обуке за рад у локалној изборној комисији и бирачком одбору

Члан 24а

Републичка изборна комисија организује и спроводи обуке за рад у локалним изборним комисијама и бирачким одборима на спровођењу избора за народне посланике и избора за одборнике скупштина јединица локалне самоуправе.

Обуке за рад у локалним изборним комисијама и бирачким одборима се организују и спроводе периодично у времену између два изборна циклуса, као и након расписивања избора за народне посланике односно избора за одборнике скупштина јединица локалне самоуправе.

Прописивање програма обука и организовање и спровођење обука за рад у локалним изборним комисијама и бирачким одборима уређује се упутством Републичке изборне комисије.“.

Члан 3.

У члану 29. став 4. мења се и гласи:

„Када предлаже члана, заменика члана, секретара и заменика секретара локалне изборне комисије, овлашћени предлагач дужан је да предложи лице које је прошло обуку за рад у локалној изборној комисији.“.

Члан 4.

У члану 30. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Када предлаже члана и заменика члана локалне изборне комисије, подносилац проглашене изборне листе дужан је да предложи лице које је прошло обуку за рад у локалној изборној комисији.“.

Досадашњи ст. 2. до 5. постају ст. 3. до 6.

Члан 5.

У члану 35. став 3. мења се и гласи:

„Када предлаже члана и заменика члана бирачког одбора, посланичка група је дужна да предложи лице које је прошло обуку за рад у бирачком одбору.“.

Члан 6.

У члану 37. став 3. мења се и гласи:

„Када предлаже члана, односно заменика члана бирачког одбора у сталном саставу, начелник општинске, односно градске управе, дужан је да предложи лице које је прошло обуку за рад у бирачком одбору.“.

Члан 7.

У члану 38. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Када предлажу члана и заменика члана бирачког одбора, министарство надлежно за спољне послове, односно министарство надлежно за правосуђе дужни су да предложе лице које је прошло обуку за рад у бирачком одбору.“.

Члан 8.

У члану 39. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Када предлаже члана и заменика члана бирачког одбора, подносилац проглашене изборне листе дужан је да предложи лице које је прошло обуку за рад у бирачком одбору.“.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

Члан 9.

У члану 72. став 1. мења се и гласи:

„Бирач може потписом подржати више изборних листа.“.

Члан 10.

Члан 77. брише се.

Члан 11.

У члану 78. став 1. речи „или одбијање“ бришу се.

Члан 12.

У члану 137. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Подносилац изборне листе може уз предлог да се изборној листи утврди да има положај изборне листе националне мањине да достави и биографије и доказе о чланству кандидата за народне посланике на изборној листи у удружењима која се баве промовисањем права националних мањина или њиховом учешћу у активностима организованим од стране националног савета националне мањине.“.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

Члан 13.

Члан 138. мења се и гласи:

„Републичка изборна комисија решењем одбија предлог да се одређеној изборној листи утврди да има положај изборне листе

националне мањине ако назив изборне листе не садржи назив политичке странке националне мањине која подноси изборну листу или не садржи назив националне мањине, ако је носилац листе или кандидат за народног посланика на тој изборној листи лице за које је општепознато да је члан или да је био члан друге политичке странке која није политичка странка националне мањине, или да је друштвено или политички активан или је био активан по питањима која нису повезана са националним мањинама или заштитом и побољшањем њихових права или ако се утврде друге околности које несумњиво указују на намеру да се изигра закон.“.

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ У ЗАКОНУ О ИЗБОРУ
НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

Надлежност Републичке изборне комисије

Члан 24.

Републичка изборна комисија:

- 1) стара се о законитом спровођењу избора;
 - 2) прописује упутства за спровођење изборних радњи;
 - 3) објављује роковник за вршење изборних радњи;
 - 4) прописује обрасце за спровођење изборних радњи;
 - 5) прати примену и даје мишљења у вези с применом овог закона;
 - 6) именује, разрешава и констатује престанак функције члана и заменика члана органа за спровођење избора, у складу са овим законом;
 - 7) прописује јединствене стандарде за изборни материјал;
 - 8) обезбеђује изборни материјал за спровођење избора;
 - 9) прописује начин примопредаје изборног материјала пре и после гласања;
 - 10) одређује бирачка места, у складу са овим законом;
 - 11) одлучује о поднетој изборној листи;
 - 12) саставља и објављује приручник за практичну примену правила која уређују како бирачки одбори спроводе гласање и утврђују резултате гласања на бирачком месту;
 - 13) прописује начин праћења излазности бирача на гласање;
 - ~~14) прописује програме обука и спроводи обуке чланова и заменика чланова локалних изборних комисија и бирачких одбора;~~
 - 14) ПРОПИСУЈЕ ПРОГРАМЕ ОБУКА И ОРГАНИЗУЈЕ И СПРОВОДИ ОБУКЕ ЗА РАД У ЛОКАЛНОЈ ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ И БИРАЧКОМ ОДБОРУ;
 - 15) информисе и едукује бираче о начину остваривања изборног права, као и друге учеснике у изборном поступку;
 - 16) одлучује о приговорима, у складу са овим законом;
 - 17) ближе прописује начин подношења приговора и поступање по приговорима у Републичкој изборној комисији;
 - 18) утврђује резултате избора, доноси и објављује укупан извештај о резултатима избора;
 - 19) усклађује и надзире рад органа за спровођење избора;
 - 20) прописује кодекс понашања чланова и заменика чланова органа за спровођење избора;
 - 21) подноси Народној скупштини извештај о спроведеним изборима;
 - 22) обавља и друге послове предвиђене овим законом.
- У вршењу надзора над радом локалних изборних комисија Републичка изборна комисија је овлашћена да по службеној дужности

поништи одлуку локалне изборне комисије донету супротно одредбама овог закона.

Обрасце који су потребни за подношење изборне листе Републичка изборна комисија прописује у року од три дана од дана када је одлука о расписивању избора ступила на снагу.

Републичка изборна комисија доноси свој пословник.

Упутство за спровођење изборних радњи и Пословник Републичке изборне комисије објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Предлагање члана и заменика члана локалне изборне комисије у сталном саставу

Члан 29.

Посланичком групом у смислу предлагања члана и заменика члана локалне изборне комисије у сталном саставу коју образује Републичка изборна комисија сматра се и народни посланик појединац или група народних посланика која броји мање од оног броја народних посланика који је потребан за образовање посланичке групе:

- 1) ако су сви ти народни посланици изабрани са исте изборне листе;
- 2) ако изборна листа на којој су изабрани није освојила онолико мандата колико је потребно за образовање посланичке групе;
- 3) ако нико од њих није приступио некој посланичкој групи;
- 4) ако су сви ти народни посланици потписали предлог за именовање члана, односно заменика члана локалне изборне комисије у сталном саставу.

У сврху образовања локалне изборне комисије у сталном саставу Републичка изборна комисија благовремено прописује и објављује на веб-презентацији распоред места по којем посланичке групе предлажу чланове и заменике чланова те локалне изборне комисије.

Ако посланичка група не достави благовремено предлог за именовање члана, односно заменика члана локалне изборне комисије у сталном саставу, Републичка изборна комисија у локалну изборну комисију у сталном саставу именује лице које предложи начелник управног округа.

~~Када предлаже кандидата за члана, заменика члана, секретара и заменика секретара локалне изборне комисије, овлашћени предлагач, по могућности, даје предност лицу које је прошло обуку за рад у локалној изборној комисији и има искуство у спровођењу избора.~~

КАДА ПРЕДЛАЖЕ ЧЛАНА, ЗАМЕНИКА ЧЛАНА, СЕКРЕТАРА И ЗАМЕНИКА СЕКРЕТАРА ЛОКАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ, ОВЛАШЋЕНИ ПРЕДЛАГАЧ ДУЖАН ЈЕ ДА ПРЕДЛОЖИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПРОШЛО ОБУКУ ЗА РАД У ЛОКАЛНОЈ ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ.

Локална изборна комисија у проширеном саставу

Члан 30.

Члана и заменика члана локалне изборне комисије у проширеном саставу именује локална изборна комисија на предлог подносиоца проглашене изборне листе, који мора бити достављен најкасније седам дана пре дана гласања.

КАДА ПРЕДЛАЖЕ ЧЛАНА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНА ЛОКАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ, ПОДНОСИЛАЦ ПРОГЛАШЕНЕ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ ДУЖАН ЈЕ ДА ПРЕДЛОЖИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПРОШЛО ОБУКУ ЗА РАД У ЛОКАЛНОЈ ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ.

Локална изборна комисија дужна је да донесе решење о предлогу за именовање члана и заменика члана локалне изборне комисије у проширеном саставу у року од 24 часа од пријема предлога.

Решење о именовању члана и заменика члана локалне изборне комисије у проширеном саставу примењује се од наредног дана од дана када је донето.

Члан односно заменик члана локалне изборне комисије у проширеном саставу који је разрешен, односно којем је функција престала по сили закона може се променити на захтев подносиоца проглашене изборне листе на чији предлог је именован само док локална изборна комисија ради у проширеном саставу.

Локална изборна комисија ради у проширеном саставу док збирни извештај о резултатима гласања не постане коначан.

Бирачки одбор у сталном саставу

Члан 35.

Бирачки одбор у сталном саставу чине председник, два члана, заменик председника и два заменика члана које именује локална изборна комисија на предлог посланичких група.

Поступак предлагања члана и заменика члана бирачког одбора у сталном саставу ближе уређује Републичка изборна комисија.

~~Када предлаже кандидата за председника и заменика председника бирачког одбора, посланичка група, по могућности, даје предност лицу које је прошло обуку за рад у бирачком одбору и има искуство у спровођењу избора.~~

КАДА ПРЕДЛАЖЕ ЧЛАНА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНА БИРАЧКОГ ОДБОРА, ПОСЛАНИЧКА ГРУПА ЈЕ ДУЖНА ДА ПРЕДЛОЖИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПРОШЛО ОБУКУ ЗА РАД У БИРАЧКОМ ОДБОРУ.

Предлог за именовање члана и заменика члана бирачког одбора у сталном саставу

Члан 37.

Предлог за именовање члана и заменика члана бирачког одбора у сталном саставу посланичка група доставља локалним изборним комисијама на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија.

Ако посланичка група не достави благовремено предлог за именовање члана, односно заменика члана бирачког одбора у сталном

саставу, локална изборна комисија у бирачки одбор у сталном саставу именује лице које предложи начелник општинске, односно градске управе.

~~Када предлаже члана, односно заменика члана у бирачки одбор у сталном саставу, начелник општинске, односно градске управе, по могућности, даје предност лицу које је прошло обуку за рад у бирачком одбору и има искуство у спровођењу избора.~~

КАДА ПРЕДЛАЖЕ ЧЛАНА, ОДНОСНО ЗАМЕНИКА ЧЛАНА У БИРАЧКИ ОДБОР У СТАЛНОМ САСТАВУ, НАЧЕЛНИК ОПШТИНСКЕ, ОДНОСНО ГРАДСКЕ УПРАВЕ ДУЖАН ЈЕ ДА ПРЕДЛОЖИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПРОШЛО ОБУКУ ЗА РАД У БИРАЧКОМ ОДБОРУ.

Бирачки одбори у сталном саставу у иностранству и у заводима за извршење кривичних санкција

Члан 38.

Члана и заменика члана бирачког одбора у сталном саставу у иностранству именује Републичка изборна комисија на предлог министарства надлежног за спољне послове, по могућности, из реда бирача који имају боравиште у иностранству, а председник бирачког одбора именује се из реда запослених у дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије у иностранству (у даљем тексту: дипломатско-конзуларно представништво).

Члана и заменика члана бирачког одбора у сталном саставу у заводу за извршење кривичних санкција именује Републичка изборна комисија на предлог министарства које је надлежно за правосуђе, а ниједан међу њима не може да буде лице које ради у том министарству или које гласа у заводу.

КАДА ПРЕДЛАЖУ ЧЛАНА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНА БИРАЧКОГ ОДБОРА, МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА СПОЉНЕ ПОСЛОВЕ, ОДНОСНО МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПРАВОСУЂЕ ДУЖНИ СУ ДА ПРЕДЛОЖЕ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПРОШЛО ОБУКУ ЗА РАД У БИРАЧКОМ ОДБОРУ.

Бирачки одбор у проширеном саставу

Члан 39.

Члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу именује локална изборна комисија на предлог подносиоца проглашене изборне листе.

Члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу у иностранству и у заводима за извршење кривичних санкција именује Републичка изборна комисија на предлог подносиоца проглашене изборне листе.

КАДА ПРЕДЛАЖЕ ЧЛАНА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНА БИРАЧКОГ ОДБОРА, ПОДНОСИЛАЦ ПРОГЛАШЕНЕ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ ДУЖАН ЈЕ ДА ПРЕДЛОЖИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПРОШЛО ОБУКУ ЗА РАД У БИРАЧКОМ ОДБОРУ.

Предлог за именовање члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу подносилац проглашене изборне листе доставља на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија.

Поступак предлагања члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу ближе уређује Републичка изборна комисија.

Прикупљање потписа бирача који подржавају изборну листу

Члан 72.

~~Бирач може потписом подржати само једну изборну листу.~~

БИРАЧ МОЖЕ ПОТПИСОМ ПОДРЖАТИ ВИШЕ ИЗБОРНИХ ЛИСТА.

Изјава бирача да подржава изборну листу оверава се код јавног бележника или у општинској, односно градској управи, а у општинама, односно градовима где нису именовани јавни бележници изјаву бирача да подржава изборну листу може оверити и основни суд, судска јединица или пријемна канцеларија основног суда.

Износ накнаде за оверу потписа бирача који подржава изборну листу утврђује министарство надлежно за правосуђе.

Оверена изјава бирача да подржава изборну листу пуноважна је и када су учињене омашке приликом попуњавања обрасца изјаве ако се са сигурношћу може утврдити којој изборној листи је дата подршка и да је изјаву оверио надлежни орган.

Забрањено је да се потписи подршке прикупљају од бирача на њиховом радном месту или да се бирач на било који начин изложи притиску да потписом подржи изборну листу.

Републичка изборна комисија најкасније седам дана пре дана гласања на веб-презентацији објављује за сваку проглашену изборну листу број оверених изјава бирача који су својим потписом подржали ту изборну листу по јединицама локалне самоуправе, са подацима о томе колико је изјава у оквиру сваке јединице локалне самоуправе појединачно оверио сваки од овлашћених оверитеља (јавни бележник, општинска односно градска управа или основни суд, судска јединица или пријемна канцеларија основног суда).

~~Одбијање проглашења изборне листе~~

~~Члан 77.~~

~~Републичка изборна комисија решењем одбија да прогласи изборну листу ако је за народног посланика предложено лице које нема изборно право, које је кандидат за народног посланика на раније проглашеној изборној листи или које је носилац раније проглашене изборне листе, ако нису поштована законска правила о заступљености полова на изборној листи и ако назив подносиоца изборне листе и назив изборне листе нису одређени у складу са законом.~~

Отклањање недостатака

Члан 78.

Ако подносилац изборне листе није приложио сву документацију која се доставља уз изборну листу и ако постоје други недостаци за проглашење изборне листе који не представљају основ за одбацивање или одбијање изборне листе, Републичка изборна комисија доноси закључак којим налаже подносиоцу да те недостатке отклони у року од 48 часова од објављивања тог закључка на веб-презентацији и указује му коју документацију треба да достави, односно шта треба да уради да би отклонио те недостатке и упозорава га на правне последице ако не отклони недостатке у року.

Ако подносилац изборне листе не достави документацију, односно не отклони недостатке на које му је указала закључком, Републичка изборна комисија у року од 24 часа од истека рока за поступање по закључку доноси решење којим одбија да прогласи ту изборну листу.

Ако подносилац изборне листе отклони све недостатке на које му је указала закључком, Републичка изборна комисија мора у року од 24 часа од отклањања недостатака да донесе решење којим проглашава ту изборну листу.

Изборна листа националне мањине

Члан 137.

Изборном листом националне мањине у смислу овог закона сматра се она изборна листа за коју је Републичка изборна комисија утврдила да је основни циљ њеног подношења представљање и заступање интереса националне мањине, као и заштита и побољшање права припадника националне мањине, у складу са међународним правним стандардима.

Републичка изборна комисија посебним решењем утврђује да изборна листа има положај изборне листе националне мањине у смислу овог закона истовремено када је проглашава, а на предлог подносиоца изборне листе који мора бити поднет заједно са изборном листом.

ПОДНОСИЛАЦ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ МОЖЕ УЗ ПРЕДЛОГ ДА СЕ ИЗБОРНОЈ ЛИСТИ УТВРДИ ДА ИМА ПОЛОЖАЈ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ ДА ДОСТАВИ И БИОГРАФИЈЕ И ДОКАЗЕ О ЧЛАНСТВУ КАНДИДАТА ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ НА ИЗБОРНОЈ ЛИСТИ У УДРУЖЕЊИМА КОЈА СЕ БАВЕ ПРОМОВИСАЊЕМ ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ИЛИ ЊИХОВОМ УЧЕШЋУ АКТИВНОСТИМА ОРГАНИЗОВАНИМ ОД СТРАНЕ НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

Републичка изборна комисија може да затражи мишљење надлежног националног савета националне мањине о томе да ли одређена изборна листа може имати положај изборне листе националне мањине.

Подносилац изборне листе националне мањине може бити само политичка странка националне мањине или коалиција коју чине искључиво политичке странке националних мањина.

Забрана да се изигра закон

Члан 138.

~~Републичка изборна комисија решењем одбија предлог да се одређеној изборној листи утврди да има положај изборне листе националне мањине ако је носилац листе или кандидат за народног посланика на тој изборној листи лице за које је општепознато да је члан друге политичке странке која није политичка странка националне мањине или ако се утврде друге околности које несумњиво указују на намеру да се изигра закон.~~

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА РЕШЕЊЕМ ОДБИЈА ПРЕДЛОГ ДА СЕ ОДРЕЂЕНОЈ ИЗБОРНОЈ ЛИСТИ УТВРДИ ДА ИМА ПОЛОЖАЈ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ АКО НАЗИВ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ НЕ САДРЖИ НАЗИВ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНKE НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КОЈА ПОДНОСИ ИЗБОРНУ ЛИСТУ ИЛИ НЕ САДРЖИ НАЗИВ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, АКО ЈЕ НОСИЛАЦ ЛИСТЕ ИЛИ КАНДИДАТ ЗА НАРОДНОГ ПОСЛАНИКА НА ТОЈ ИЗБОРНОЈ ЛИСТИ ЛИЦЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОПШТЕПОЗНАТО ДА ЈЕ ЧЛАН ИЛИ ДА ЈЕ БИО ЧЛАН ДРУГЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНKE КОЈА НИЈЕ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ИЛИ ДА ЈЕ ДРУШТВЕНО ИЛИ ПОЛИТИЧКИ АКТИВАН ИЛИ ЈЕ БИО АКТИВАН ПО ПИТАЊИМА КОЈА НИСУ ПОВЕЗАНА СА НАЦИОНАЛНИМ МАЊИНАМА ИЛИ ЗАШТИТОМ И ПОБОЉШАЊЕМ ЊИХОВИХ ПРАВА ИЛИ АКО СЕ УТВРДЕ ДРУГЕ ОКОЛНОСТИ КОЈЕ НЕСУМЊИВО УКАЗУЈУ НА НАМЕРУ ДА СЕ ИЗИГРА ЗАКОН.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење предложеног закона садржан је у одредби члана 100. став 1. Устава Републике Србије којом је утврђено да Народну скупштину чини 250 народних посланика, који се бирају на непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са законом и у одредби члана 102. став 4. Устава, којом је утврђено да се избор, престанак мандата и положај народних посланика уређује законом.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предложени закон има за циљ унапређење поступка избора народних посланика Народне скупштине у складу са препорукама из Коначног извештаја Посматрачке мисије Канцеларије ОЕБС за демократске институције и људска права (ОДИХР) о изборима за народне посланике одржаним 17. децембра 2023. године које се односе на оне аспекте изборног поступка уређене Законом о избору народних посланика, и то: унапређење капацитета органа за спровођење избора и поступак кандидовања, укључујући ту и кандидовање изборних листа националних мањина.

У складу са наведеним, решења обухваћена Предлогом закона односе се на следеће препоруке из наведеног извештаја Посматрачке мисије ОДИХР:

- Препорука 2: да би се обезбедила доследна примена процедура на дан избора и унапредили професионални капацитети изборне администрације, могла би се размотрити стандардизована обавезна обука за све чланове локалних изборних комисија и бирачких одбора, као и за потенцијалне чланове, укључујући и оне у проширеном саставу ових органа;

- Препорука 11: да би се даље промовисао плурализам у изборном процесу и слобода удруживања, могло би се размотрити уклањање ограничења у погледу давања потписа подршке за више од једне изборне листе;

- Препорука 12: могло би се размотрити да се измени закон тако да омогући учесницима у изборима да исправе све уочене недостатке у својим документима којима предлажу кандидате, након што Републичка изборна комисија објави одлуку о тим листама;

- Препорука 20: да би се предупредила злоупотреба посебних одредаба за листе националних мањина, треба размортити додатно прецизирање законских критеријума за одређивање статуса националне мањине и процедура за подношење и проглашење тих листа.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона предлаже се преформулисање досадашње надлежности Републичке изборне комисије у вези са обукама, с обзиром на то да се Предлогом закона жели увести обавезност обуке за рад у локалним изборним комисијама и бирачким одборима као услов за предлагање, односно именовање у ове органе за спровођење избора. Стога ће, у складу са Предлогом закона, Републичка изборна комисија бити надлежна за организовање и спровођење обука како за лица која тек треба да буду именована у органе за спровођење избора, тако и за именоване чланове органа за спровођење избора, као вид континуиране обуке у циљу утврђивања и унапређења знања током рада у органима за спровођење избора.

Чланом 2. се предлаже увођење новог члана у Закон о избору народних посланика, којим би се прецизирало да ће обуке које буде организовала и спроводила Републичка изборна комисија односити како на спровођење избора за народне посланике, тако и на изборе за одборнике скупштина општина и градова, с обзиром на то да су локалне изборне комисије (општинске и градске) органи за спровођење оба наведена изборна поступка и, стога, треба да прођу одговарајуће обуке за вршење надлежности прописаних како Законом о избору народних посланика, тако и Законом о локалним изборима. Овим чланом се, такође, уводи и правни основ да Републичка изборна комисија својим упутством уреди прописивање програма обука и њихово организовање и спровођење.

Чл. 3. до 8. се у одредбе чл. 29, 30, 35. 37, 38. и 39. уводи обавеза за овлашћене предлагаче да у локалне изборне комисије и бирачке одборе предложе искључиво лица која су прошла одговарајућу обуку.

Чланом 9. се предлаже да се, у складу са више пута поновљеном препоруком ОДИХР, измени досадашње правило према којем је бирач својим потписом могао да подржи само једну изборну листу кандидата за народне посланике, те да се пропише могућност да бирач подржи више изборних листа, што је решење које је у складу са Смерницама Комисије Савета Европе за демократију путем права (Венецијанска комисија) и ОДИХР о регулисању политичких партија из 2020. године.

Чл. 10. и 11. се жели применити Препорука 12. ОДИХР, те се предлаже брисање одредбе о томе да се, у одређеним случајевима, поднета изборна листа одбија без могућности да њен подносилац отклони недостатак који је основ за одбијање изборне листе. На предложени начин, брисањем члана 77. и кроз интервенцију у члану 78. се жели нормирати да све евентуалне мањкавости изборне листе, осим оних које су основ за одбацивање изборне листе из члана 76. Закона о избору народних посланика, представљају разлог да Републичка изборна комисија донесе закључак којим ће се подносиоцу изборне листе пружити могућност да отклони недостатке који су сметња за проглашење изборне листе.

Чл. 12. и 13. се, у складу са Препоруком 20. ОДИХР, жели побољшати одредбе Закона о избору народних посланика које се односе

на утврђивање положаја изборне листе националне мањине. Предложене допуне чл. 137. и 138. желе да пруже конкретније основе и критеријуме за доношење одлуке Републичке изборне комисије о томе да ли ће некој изборној листи утврдити положај изборне листе националне мањине, односно да ли ће одбити предлог за утврђивање тог положаја, ако утврди да се ради о покушају злоупотребе овог права. Предложена решења су у складу и са тачком 138. Заједничког мишљења Венецијанске комисије и ОДИХР о уставном и законском оквиру који уређује функционисање демократских институција у Републици Србији, број 1071/2021 од 20. децембра 2022. године.

Чланом 14. се уређује ступање на снагу закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.